

Fesztivál ide, fesztivál oda, Szeged nyaranta este nyolc után olyan, mint egy kísértetváros. Alig néhány ember járja az utcákat, s bár hetenként néhány este be lehet ugyan térni egy-egy kulturális rendezvényre, ám aki helybeliként vagy vendégként szeretné jól érezni magát Szegeden, az csalódní kénytelen. A szinte üresen kongó Belvárosból hiányoznak az Európa-szerte megszokott vendéglői teraszok, az a színes nyüzsgés, amelyben vendég és helybeli egyaránt jól érezhetné magát. Ófthon marad hát többnyire a helybéli, s nem jönnek a várva várt vendégek sem.

Bár például a múlt héten a Vedres udvarán történt valami. Színes fények, sramlize-ne hívogatták néhány napig sörünnepre a vendéget. Tíz-éves volt ugyanis a HBH söröző. Sátrát vertek, kiköltöztek. Néhány ezer szegedi és az éppen ittlévő néhány száz kül- és belföldi vendég itt valóban jól érezhette magát. Ide hívtuk el dr. Szalay István polgármestert is a sörünnepe zárónapján, a múlt vasárnap, egy kis beszélgetésre.

● **Hogy érzi magát, polgármester úr, a sörünnepe?**

– Nagyon jól. Talán azért is, mert két napja jöttem haza szabadságról, a Benelux-államokból és Angliából, ahol ez a hangulat mindennapi és megszokott. Ott természetes, hogy az ember kísétál az utcára – persze nem ilyen korán, ahogy mi itt beültünk, hét óra tájt, hanem kilenc-tíz felé! –, és természetes, hogy tele van az utca emberekkel, hogy lépten-nyomon be lehet ülni valahová egy kis jó muzsikát hallgatni, sörözni, beszélgetni. És ahol jól érzi magát az ember, önfelad... Szóval, itt úgy érzem magam, hogy a szabadságom hosszabbodott meg.

● **Öröm hallani, hogy Szeged polgármesterének e meghívással sikerült meghosszabbítani a szabadságát. De Ön is tudja, a várost sok várja: itt nem lehet mit csinálni esténként. Ez a sörünnepe egyike a kevés, üdítő kivételnek, de egyébként Szeged este nyolc után fesztiválvárosként is olyan, mint egy kísértetváros.**

– Igazak a „vadász”. Csak az a gondom, hogy most akkumulálódnak, holott ez legalább évtizedes probléma, és a megoldás sem vesz sokkal kevesebb időt igénybe. Való igaz, az összes ilyen kritika jogos, de messze föl-készületlenek vagyunk arra, hogy ezt a gondot, mondjuk, jövőre megoldjuk. Ha azt szeretnénk, hogy Szeged hasonlítson az igazi fesztiválvárosokhoz, például Salzburg-hoz, ahhoz idő kell. Remélem, ez 2000-re bekövetkezik.

● **Három év?**

– És három tényező, amelyek kölcsönhatásával meg kell birkóznunk, és amelyek jelenleg bémítók. És igazán nem is lehet tudni, hogy melyikkel kellene kezdeni a változtatást, ami kilátozhatna a holtpontról a várost. Az egyik a közönség. El kéne érni, hogy itt pezsgő idegenforgalom legyen, és e pezsgő idegenforgalmat kellene kiszolgálnia az ilyen típusú rendezvényeknek, például sorsátraknak, mint amilyenben vagyunk. A másik: kellene azok a vállalkozók, akik ilyeneket létesítenek és működtetnek. Az ördögi kör

● Dr. Szalay István nyárról, idegenforgalomról és fesztiválról Sörünnepe beszélgetés a polgármesterrel

ott kezdődik: addig nem működtetnek ilyen helyeket, amíg nincs közönség, ha pedig ilyen helyek nincsenek, akkor mi vonzza ide a közönséget? A harmadik tényező pedig maga a szegedi nép. Ha megkérdezzük a szegedieket, akarják-e, hogy Szeged valóban olyan jó hangulatú mediterrán város legyen, mint amelyeket példaként oly sokszor emlegetünk, azt mondják: persze, akarjuk. De ha megkérdezzük, hogy hol ne legyen ilyen vagy olyan létesítmény, oda tegyenek piros pontot a város térképén, akkor szinte a teljes térkép piros pontokkal lesz tele, mert mindenki lakik valahol. Tehát a harmadik tényező: a lakosságnak is meg kell szoknia a gondolatot, hogy az idegenforgalom kiköveteli magának az ilyen helyeket, mégpedig természete folytán elsősorban a Belvárosban.

● **A tapasztalatok szerint a belvárosi lakosok egyaránt ragaszkodnak a Belvárosnak és a csendhez...**

– Az egyik ilyen neuralgikus pont éppen a Kárász utca. Tehát egyáltalán nem véletlen, hogy a szegedi város-politika egyik célkitűzése, hogy a Kárász utcán, a Klauzál téren ne elsősorban lakóházak legyenek, hanem olyan bankok, szolgáltató cégek, amelyeket nem zavar, ha este felé, mondjuk, a Virág teraszról hangosabb zene hallatszik. Ez természetesen lassú folyamat, hiszen például a cserelakások biztosítása nem egyszerű, de én bízom abban, hogy az ezredfordulóra sikerül a legfontosabb feltételeket megteremteni ahhoz, hogy Szeged nyaranta valóban vendégváros és -fogadó város legyen.

● **Néhány éve jártam Salzburgban, nyáron, fesztivál idején. Akkor azt mondtam magamban, hogy ha itt kellene élnem és dolgoznom, inkább világgá mennék, mert szinte mozdulni sem lehetett a városban a tömegtől. A salzburgiak viszont szemmel láthatóan örömmel viselik a tumultust. Nyilván megéri nekik, és ettől Salzburg Salzburg. Ahol a lakosok és a városi előjáróság részéről is megvan az egységes elszántság a fesztiválvárosi nyűgök vállalására. Értsem úgy, hogy Szegeden legalább a polgármesterben megvan az erre irányuló elszántság, hogy megvívja a csatát a belvárosi lakosokkal?**

– Bennem biztosan megvan ez az elszántság, de ezt a csatát nem úgy akarom megvívni, hogy itt – hogy úgy mondjam – komolyabb kényszeret alkalmazzunk. Én nem csatában gondolkodom, hanem egyfajta belátásban reménykedem. Abban, hogy ha majd beindul a szegedi lakásprogram, akkor azoknak a belvárosi lakosoknak, akik ezt a koncepciót nem tudják elfogadni, olyan helyen tudunk, nem túl távol fölklálni lakásokat, amire azt mondják, ott is jól tudnak élni. A legnagyobb gondot ebben az az idős korosztály jelenti, amelyik különösen közel áll hozzám. Például azok az idős egyetemi oktatók, akik azt mondják, nem akarnak mozdulni, hiszen ott élték le egész életüket. Ez természetesen akceptálható. Azt,

A polgármestert a Vedresben, a sörünnepe Perneki Mihály, a HBH főnöke kalauzolta. (Fotó: Nagy László)

hogy hol tudunk ezeknek az embereknek megfelelő lakást biztosítani, nem harcnak képzelem el, hanem kölcsönös kompromisszumnak.

● **Ez az álláspont nagyon korrekt és egy polgármester nem is gondolkodhat másként. De előbb-utóbb óhatatlanul döntési helyzetet kell a város vezetésének, melyik igényt akceptálja: Szeged belvárosa legyen fesztiválvárosi, életeli és mozgalmas, vagy csöndes-kies-vidéki? Ha majd dönteni kell, 1998-ban, '99-ben, melyik oldalra áll majd Szalay István?**

– Mindenképpen a jövőt jelentő, tehát a fesztiválvárosi oldalra. De azért már vannak olyan példák, mint a Klauzál tér, ahol már most sem állunk rosszul. A Klauzál tér egy részén – főleg a földszinteken – már most sincsenek például lakások vagy olyan intézmények, amelyeket zavarja a városi élet. A Kárász utcával ugyan rosszabbul állunk, de ha elkezdődnek a tömbbelső-rekonstrukciók, azok ennek az irányzatnak a jegyében fognak lezajlani. Mint ahogyan a Széchenyi téren is már alig maradtak lakások, viszont a város ékességeiül szolgáló épületek kerítik a teret, mint például a Providencia-palota. Ahol például senkit sem zavar, ha a Vedres sörudvaráról átszűrődik a zene. Mindezt viszont csak türelemmel és lassan lehet megvalósítani.

● **Jó, hogy visszatértünk a Vedres udvarára! Abban alighanem egyetértünk, hogy örömmel vennék, ha jövő nyáron a HBH sörünnepe nem négy napig tartana, hanem mondjuk egy hónapig, kellemes színfoltként betöltve a szegedi nyár egy részét. De menjünk tovább, ha már a Belvárosról és rendezvényeiről van szó! Volt az idén a Széchenyi téren egy borfesztivál. Hihetetlen, nem várt sikerrel, aminek híre pillanatok alatt bejárta az országot. A magyar borászat krémje emelt kalapot a rendezők előtt. De rengeteg probléma volt abból, hogy este még zene szólt a téren, hogy olyan nyüzsgés volt, ami egy fesztiválváros lényege.**

– A dolgokat mindig a fejlődésükben kell nézni. Tehát: az idei borfesztivál a fejlődésnek egy nagyon je-

lentos állomása, de nem a végállomása volt. Há végig-gondoljuk a borfesztivál néhány éves történetét, az biztos, hogy az idén kristályosodott ki bennem az, hogy ez a rendezvény egyike ama tíztizenkettőnek, amit éves periodicitással mindenképpen érdemes megrendezni Szegeden. Kezdetben a borfesztivál csak a helyét kereste. Hál' Istennek, a szervezői kitartottak, és az idén sikerült megtalálniuk azt a megoldást, ami hosszú távra hitelesíti ezt a rendezvényt – a Széchenyi téren. Ez óriási előrelépés volt. Igaz, vannak olyan kérdések, amelyeket meg kell oldanunk a jövőt illetően. Például a városi csendrendelet, ami este tíz után tiltja a zajos rendezvényeket, nyilván módosítania kell előbb-utóbb a városi közgyűlésnek, a belvárost és a fesztivál-időszakot illetően. Bele kell foglalni a rendeletbe, hogy a városháza bizonyos időszakban felmentéseket adhat. Vagyis ha például mégis maradnak lakosok a Széchenyi téren, akik tudják, hogy mikor van mondjuk az esti zajjal járó borfesztivál, hát abban az időszakban elmehetnek mondjuk nyaralni. És leülhetnek egy másik városi főtérre, például egy hasonló fesztivál vendégeiként.

● **Magyarul: az elszántság megvan. Azaz az a cél, hogy jöjjenek ide a vendégek, nagyobb számban, mint mostanság. Nézzünk vissza kicsit a múltba. Még a recesszió előtt voltak itt szép számmal nyaranta vendégek, vendéglői teraszok, élet. Aztán jött egy mélypont, amiből – úgy tűnik – kifelé megyünk. Újra lehetnének vendégeink, csak az a kérdés, hogyan lehetne őket idehozni. Azt hiszem, valamenynyien úgy vagyunk vele, hogy akkor maradunk tovább egy napnál egy városban, ha ott jó a hangulat, ha ki tudunk ülni egy kellemes teraszra... Szegeden viszont ezek a helyek elfogytak az utóbbi években. Például a Szeged étterem nagyon kellemes terasz, amelyet már a végnapok előtt is alig tudtak kinyitni, olyan magas közterület-foglalási díjat kért a város. Hogyan lehetne ezeket a helyeket visszahozni?**

– Mindenekelőtt szeretném kiegészíteni a kérdést. A szegedi nyárnak annak idején

szinte nem volt konkurenciája, nagy volt tehát a vonzereje. Aztán, ahogy a recesszió eredményeként, no meg a jugoszláv bevásárlóturisták elfogyásával kifogytak a vendégek, részben eltűntek azok a vendéglátóhelyek is, amelyek ebből éltek. Most az a kérdés, hogyan szerezzük vissza a vendégeket, és hogyan szülnének új létesítmények fogadásukra. Egy dolog máris biztató. Igaz, a szállodákat tekintve rosszul áll a város, de sok kiváló panzió épült Szegeden, amelyek egy része szinte luxusellátást biztosít. Vannak is vendégeik, igaz, ők szinte szájról szájra adják kedvező tapasztalataikat. Azaz megvannak a csírák, amelyekre építeni lehetne. A következő lépésben meg kellene teremteni a város olyan standard programkínálatát, ami évről évre visszatér.

● **Mindez nagyon jó lenne, de maradjunk még a jelenben. Ahol például a szállodák vegetálnak, mert nincs vendég. Ahol például nagy örömmel nézi az ember a szegedi partról az újszegedi szép strandkempinget, ahol az esős nyárrban is kitart mindig néhány vendég. De csak néhány.**

– Igen, ilyen hely Európában is kevés van, ahol egy rendkívül jól felszerelt kemping a város közepén, meleg vízzel strandon és folyóparton fogadja a vendégeket. De hát ennek a reklámjában is gyengék vagyunk.

● **Igy igaz. De mielőtt a város reklámjáról beszél-nénk, maradjunk még a kínálatnál! Annál, hogy a sátorozó vagy átutazó vendég abban a városban marad meg egy-két vagy több éjszakára, aminek hangulata van, ahol jól érezheti magát a kellemes, színes, esti forgatagban. Szegedre egyelőre ez nem jellemző. Említette, hogy örömmel venné, ha az idén négy napos vedresbéli bajor sörünnepe jövőre akár egy hónapig tartana. Ugyanakkor a közgyűlésben óriási vihart kavart a Somogyi-könyvtár mögötti sörkert engedélyezésének ügye. Mennyire biztató egy olyan város idegenforgalmi jövője, ahol egyetlen ilyen kis ügy ekkora vihart kavart a közgyűlésben? Vagy hadd térjek vissza a valahai Szeged étterem teraszára, ami európai ritkaság volt a ma-**

ga esti hangulatában a Széchenyi téren. A Bontond sajnos jóval kisebb terasza nem képes pótolni ezt a veszteséget. Van-e lehetőség arra, hogy a város akár valamiféle segítséget is nyújtson az ilyen helyek föltámasztásához?

– Jelenleg éppen mélypon-ton vagyunk ebben a dologban. Szerette volna a város például visszaszerezni a Zsótér-házat az államtól. Ami, ha sikerült volna, az egykori Szeged éttermet a teraszával együtt afféle Ratskeller mód-ra működtetnénk volna, ahogy az Németországban sokfelé megszokott. Sajnos, a házat nem sikerült visszaszerezni, bérelni nagyon drága lenne. Pedig a városháza konyhát is odahelyeztük volna, hogy a vállalkozás rentábilis legyen. Így viszont odakerül majd az ítéltőábla. Én csak arra tudok gondolni, hogy a Korzó mozi, összefogva például a Bontoddal, nyaranta kiváló és vonzó teraszt tudna működtetni a Széchenyi térnek azon a részén is. Ezzel versenyképességet is megőrizhetné a hamarosan beinduló új, multiplexmozi-vállalkozásokkal szemben is.

● **Akkor nézzük a karmestert! Tétélezzük föl, hogy egy-két éven belül olyan lesz Szeged, hogy vonzza a turistát, a vendéget, aki semmiképpen nem azért jön, hogy nyolckor ágyba bújjon. Mindezt viszont ki is kell ajánlani, hogy itthon és külföldön tudjanak ró-lunk...**

– Utazási iroda sok van Szegeden, akik kiutaztatással foglalkoznak. Ahhoz, hogy ide hozzanak vendégeket, valami mást kellene létrehozni. Hogy mit, arról éppen mostanában folyik éles vita, többek között a Délmagyarország hasábjain is. Mindenesetre egyről folyamatosan elfeledkezünk. Ahhoz, hogy legyen mit időben kiejátozni, szükség van egy olyan stabil programra, amit még ősszel meghirdethetünk. A salzburgi ünnepi játékok záorstén például mindig meghirdetik a következő évi programot. A szegedi szabadtéri erre képtelen, lévén, hogy a szezon pénzügyi feltételei csak tavaszra állnak össze. Így borzasztó nehéz karmestert találni, aki nem tudhatja, hogy mikor milyen szereplőre számíthat.

● **Valóban éles vita van arról, ki tartsa kézben a város bejövő idegenfor-**

galmának menedzselését. Erről a Délmagyarorszában már jó néhány vélemény megjelent...

– Alaposan elolvastam ezeket a véleményeket. Jó néhány ötletet kaptam is belőlük. De – ha ironikusnak is tűnik a véleményem – szerintem az idegenforgalom menedzselésére a legjobb megoldást akkor fogjuk megtalálni, ha már az összes rosszat – ha másként nem, gondolatban – kipróbáltuk. Nem lehet kikerülni azt a tényt, hogy a közgyűlés többsége úgy foglalt állást, kijelöli az általa a szegedi idegenforgalomban legfontosabbnak tartott tíz-tizenkét feladatot, és ezt megpályáztatja. Azzal, hogy megnézi, kik fognak erre pályázni és miért. Ráadásul augusztus 21-ig mindez kiderül. Majd meglátjuk, mi jön be, és majd meglátjuk, hogyan dönt a közgyűlés. A vita, hogy kire bizzuk ezt a feladatot, majd akkor dönthető el. Ha augusztus 21-ig nem jelentkeznek életképes ötletekkel, akkor majd mást kell kitalálnunk.

● **Az alapprobléma szerintem az, ha a különböző feladatok kezelésére különböző szervezeteket alkalmaz a város, akkor végképp nem lesz, aki összefüggéseiben állassa az ügyeket. Akkor a „közös lónak táros a háta” effektus alakul ki...**

– Ezzel végső soron én is egyetértek. Nem véletlen, hogy ennek a gondolatnak megnyertem a Szeged és Kistérsége Társulást, akik hajlandók lennének egy ilyen – mondjuk – kht.-ben részt venni. Azonban ezt addig nem merem igazán előtérbe helyezni, amíg ki nem derül, hogy a másik elképzelés nem hoz eredményt. A közgyűlés többségének véleménye ugyanis engem is kötelez. És lehet, hogy e többségnek van igaza. Az a kérdés, hogy a kilenc feladat hány kézbe kerül, szerintem jövőre fog megoldódni.

● **Mi ez a kilenc feladat?**

– A városi rendezvények koordinálása; a városi téjékoztató rendszer, eligazító-táblák megtervezése és fölállítás; az adatbank elkészítése, hogy mi minden található a városban; egy turinformiroda működtetése; a várost reklámozó kiadványok elkészítése; várostérkép készítése; Szeged internetes megjelenítése; piackepés, kulturált szegedi ajándéktárgyak kínálatának biztosítása és mindezen területek reklámmegjelenítése.

● **Vagyis mindennek beindítására az idén kísérletet tesz a város. És ha nem sikerül...**

– Akkor folytatjuk az útkezesést, és remélem, hogy 2000-re jól működő marketingrendszere lesz Szegednek.

● **Nem igazán szívet-leket melengető kilátások. De legalább annyi konkrétumot elmondhatunk a szegedieknek, hogy jövőre az olyan jellegű rendezvények, mint a sörfesztivál, a borfesztivál, vagy például a Bajor sörünnepe, ha mondjuk egy hónaposat szeretnének csinálni, könnyebb helyzetbe kerülnek, nagyobb támogatást kapnak a városházától, mint az idén?**

– Elmondtam, tíz-tizenkét, évente visszatérő, standard-programot szeretnénk kialakítani a szegedi nyárra. Én biztos vagyok benne, hogy az említettek benne lesznek a sorban.

Szavay István